

IZVJEŠTAJ
o pregovorima između delegacija Crne Gore i Republike Albanije u vezi sa
zaključivanjem
Sporazuma između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju

Bilateralnim međunarodnim ugovorima, na bazi reciprociteta, obezbjeđuju se prava iz socijalnog osiguranja državljanima zemalja ugovornica po osnovu rada i boravka u jednoj

od država ugovornica. Ugovore o socijalnom osiguranju prate administrativni sporazumi za njihove sprovođenje, dopunski sporazumi kojima se bliže reguliše postupak za ostvarivanje pojedinih prava (stupaju na snagu istog dana kada i sporazum o socijalnom osiguranju) i dvojezični obrasci kao tehničko sredstvo za sprovođenje međunarodnih sporazuma i obezbjeđenje njihove efikasne primjene.

Crna Gora i Republika Albanija imaju prijateljske odnose i sadržajnu saradnju u mnogim

oblastima od uzajamne važnosti, što potvrđuje i kontinuirani politički dijalog na visokom

nivou. Postoji obostrani interes za snaženje dobre saradnje u različitim oblastima, a naročito u oblasti socijalne politike, saobraćaja i privrede. Odnosi dvije države dodatno su ojačani kroz saradnju u okviru multilateralnih foruma i organizacija, a intenzivna saradnja odvija se u okvirima široke normativno pravne osnove, čemu će doprinijeti i zaključenje Sporazuma o socijalnom osiguranju.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 12. januara 2023. godine utvrdila Osnovu i sastav

delegacije Crne Gore za vođenje pregovora i zaključivanje ovog sporazuma.

Prvi krug pregovora između delegacija dviju država održan je u Tirani u periodu od 16. do 18. januara 2023. godine tokom kojih je usaglašen tekst Sporazuma između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju na crnogorskom, albanskom i engleskom jeziku, dok je drugi krug pregovora, na kojima je usaglašen tekst Administrativnog sporazuma za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju, održan u Podgorici, 8. i 9. februara 2023. godine.

Zaključivanjem Sporazuma između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju

omogućiće se regulisanje međusobnih odnosa u oblasti penzijskog i invalidskog

osiguranja, zdravstvenog osiguranja, osiguranja za slučaj nezaposlenosti i ostalih pitanja iz domena socijalnog osiguranja, a posebno izjednačavanje u pravima državljana po osnovu boravka i rada u državama ugovornicama.

Sporazumi se temelje na opšte prihvaćenim principima i iskustvima naše države iz ove oblasti, kao i standardima koje predviđa Regulator Evropske unije broj 883/2004

o

koordinaciji sistema socijalne sigurnosti.

Predstoji potpisivanje ovog sporazuma i nastavak pregovora u vezi sa usaglašavanjem dvojezičnih obrazaca neophodnih za primjenu sporazuma.

**SPORAZUM
IZMEĐU
CRNE GORE
I
REPUBLIKE ALBANIJE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU**

Crna Gora i Republika Albanija (u daljem tekstu: države ugovornice), u želji da urede i razviju međusobne odnose u oblasti socijalnog osiguranja, dogovorile su se sljedeće:

**DIO I
Opšte odredbe**

**Član 1
Definicije pojmova**

(1) U cilju primjene ovog sporazuma izrazi i fraze imaju sledeće značenje:

1. „teritorija“:
  - u odnosu na Crnu Goru: državna teritorija Crne Gore;
  - u odnosu na Republiku Albaniju državna teritorija Republike Albanije
2. „državljanin države ugovornice“:
  - u odnosu na Crnu Goru: lice sa crnogorskim državljanstvom
  - u odnosu na Republiku Albaniju: lice sa državljanstvom Republike Albanije
3. „pravni propisi“: zakoni i drugi pravni propisi kojima se uređuju oblasti iz člana 2 ovog sporazuma;
4. „nadležni organ“: ministarstva nadležna za oblasti regulisane pravnim propisima iz člana 2 ovog sporazuma;
5. nosilac“: organizacija, odnosno organ nadležan za sprovođenje pravnih propisa iz člana 2 ovog sporazuma;
6. „nadležni nosilac“: nosilac kod koga je lice osigurano u vrijeme podnošenja zahtjeva za davanje, nosilac kod koga lice ima ili bi imalo pravo na davanje ili nosilac određen od strane nadležnog organa;
7. „osiguranik“: lice na koje se primjenjuju ili su se primjenjivali pravni propisi iz člana 2 ovog sporazuma;
8. „period osiguranja“: period za koji su plaćeni doprinosi, i sa njim izjednačeni periodi u skladu sa pravnim propisima svake države ugovornice;
9. „davanja“: novčano davanje i davanje u naturi;

10. „novčano davanje“: penzija, novčana naknada i druga novčana davanja, uključujući dodatke, usklađivanja ili povećanja;
11. „davanja u naturi“: zdravstvena zaštita i drugo davanje, osim novčanih davanja;
12. „prebivalište“: mjesto u kojem lice stalno boravi;
13. „boravište“: mjesto u kojem lice privremeno boravi;
14. „članovi porodice“: lica koja se smatraju takvim prema pravnim propisima one države ugovornice čiji se propisi primjenjuju;
15. „organ za vezu“: organ određen za efikasnije sprovođenje ovog sporazuma.

(2) Ostali pojmovi, korišćeni u ovom sporazumu imaju značenje koje im pripada u skladu sa pravnim propisima država ugovornica.

Član 2

Pravni propisi na koje se ovaj sporazuma odnosi

(1) Ovaj sporazum se odnosi na pravne propise:

- U odnosu na Crnu Goru, o:
  1. zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i materinstvu;
  2. penzijskom i invalidskom osiguranju;
  3. osiguranju za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti;
  4. novčanoj naknadi za slučaj nezaposlenosti.

- U odnosu na Republiku Albaniju, o:
  1. Staronj penzija, invalidskoj penzija i porodičnoj penziji za osiguranike i osiguranike samostalnih djelatnosti kao i poslodavce;
  2. Novčanim davanjima za slučaj bolesti za osiguranike;
  3. Novčanim davanjima za materinstvo za osiguranike i osiguranike samostalnih djelatnosti, kao i za poslodavce;
  4. Novčanim davanjima za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti za osiguranike;
  5. Novčanim davanjima po osnovu nezaposlenosti;
  6. Davanja u naturi u skladu sa pravnim propisima obaveznog zdravstvenog osiguranja;

(2) Ovaj sporazum se odnosi na sve pravne propise kojima se obuhvataju, mijenjaju ili dopunjuju pravni propisi iz stava 1 ovog člana.

Član 3

Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje

Ovaj sporazum se primjenjuje na:

1. lica za koja važe ili su važili pravni propisi jedne ili objiju država ugovornica i

2. druga lica koja izvode prava od lica naznačenih pod tačkom 1 ovog člana.

Član 4

Jednaki tretman

Ukoliko ovim sporazumom nije drugačije određeno, lica iz člana 3 ovog sporazuma imaju ista prava i obaveze na osnovu pravnih propisa države ugovornice, pod istim uslovima kao i državljani te države ugovornice.

Član 5

Transfer davanja

(1) Ukoliko ovim sporazumom nije drugačije određeno novčana davanja ne mogu se umanjiti, izmijeniti, obustaviti ili ukinuti zbog toga što korisnik ima prebivalište u drugoj državi ugovornici.

(2) Odredbe stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na:

1. u odnosu na Crnu Goru: na najnižu penziju, novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti i naknadu pogrebnih troškova;
2. u odnosu na Republiku Albaniju: nedoprinosa davanja.

DIO II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Član 6

Opšta odredba

Na lica koje radi ili obavlja samostalnu djelatnost na teritoriji jedne države ugovornice primjenjuju se pravni propisi te države ugovornice i u slučaju kada se prebivalište zaposlenog ili lica koje obavlja samostalnu djelatnost ili sjedište poslodavca nalazi na teritoriji druge države ugovornice, ako odredbama čl. 7 i 8 nije drugačije određeno.

Član 7

Posebne odredbe

(1) Ako poslodavac sa sjedištem na teritoriji jedne države ugovornice pošalje zaposlenog na teritoriju druge države ugovornice, na njega se, do isteka perioda koji je utvrđen ugovorom po osnovu koga je zaposleni upućen, a najduže do kraja 24. kalendarskog mjeseca, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da je zaposlen na njoj teritoriji.

(2) Ako lica koje obavlja samostalnu djelatnost na teritoriji jedne države ugovornice ode na teritoriju druge države ugovornice radi privremenog obavljanja te djelatnosti, na njega se, najduže do

kraja 24. kalendarskog mjeseca, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da obavlja djelatnost na njenoj teritoriji.

(3) Na članove putujućeg ili vazdušnog osoblja koja putuju u službi poslodavca koji se bavi vazdušnim, drumskim ili željezničkim saobraćajem primjenjuju se pravni propisi države ugovornice na čijoj teritoriji se nalazi sjedište poslodavca.

(4) Na posadu broda, kao i druga lica zaposlena na brodu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.

(5) Lica koja u luci jedne države ugovornice obavljaju poslove utovara, istovara, popravke, remonta ili nadzora broda koji plovi pod zastavom druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice kojoj luka pripada.

(6) Na državne službenike i lica izjednačena sa njima, lica zaposlena u javnim službama i službene predstavnike upućene na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice koja ih je uputila.

Član 8

Diplomatska i konzularna predstavništva

(1) Na zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima, članove njihovih porodica i na zaposlene kao privatna kućna posluga kod članova ovih predstavništava, upućene na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice iz koje su upućeni.

(2) Na zaposlene iz stava 1 ovog člana koji nijesu upućeni, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice na čijoj se teritoriji nalazi diplomatsko i konzularno predstavništvo.

(3) Zaposleni iz stava 2 ovog člana koji su državljani države ugovornice čije je diplomatsko ili konzularno predstavništvo, mogu se, u roku od tri mjeseca od dana zaposlenja ili od stupanja na snagu ovog sporazuma, opredijeliti za primjenu pravnih propisa te države ugovornice.

Član 9

Izuzeci

Na zajednički zahtjev zaposlenog i njegovog poslodavca, kao i lica koje obavlja samostalnu djelatnost, nadležni organi država ugovornica mogu dogovoriti izuzetke od odredaba čl. 6 do 8 ovog sporazuma.

DIO III POSEBNE ODREDBE

Poglavlje 1 DAVANJA ZA SLUČAJ BOLESTI I MATERINSTVA

Član 10 Sabiranje perioda osiguranja

Periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima obiju država ugovornica se, ako je to potrebno, sabiraju za sticanje prava na davanje i za određivanje trajanja tog davanja, pod uslovom da se ne poklapaju.

Član 11

Davanja u naturi

(1) Lice koje ispunjava uslove za pravo na davanje u naturi prema pravnim propisima jedne države ugovornice ima pravo na davanje u naturi kad ima prebivalište u drugoj državi ugovornici u skladu sa njenim pravnim propisima.

(2) Lice koje ispunjava uslove za pružanje davanja u naturi prema pravnim propisima jedne države ugovornice tokom boravka u drugoj državi ugovornici ima pravo na hitnu medicinsku pomoć koju zahtijeva njegovo stanje, pod uslovom da boravak nije ostvaren u cilju liječenja.

(3) Davanja iz st. 1 i 2 ovog člana pružaju se u ime i za račun nadležnog nosioca od strane nosioca prema prebivalištu ili boravištu lica, u skladu sa pravnim propisima koje on primjenjuje.

(4) Lica iz člana 7 st. 1, 2 i 5 i člana 8 ovog sporazuma imaju prava na davanja u naturi u skladu sa pravnim propisima države ugovornice u koju su upućeni a na teret nadležnog nosioca.

(5) Nadležni organi država ugovornica utvrđuju davanja u naturi kao što su proteze, pomagala i druga davanja veće vrijednosti za čije se pružanje, u slučaju prebivališta ili boravišta lica, traži prethodna saglasnost nadležnog nosioca, osim ako je pružanje tih davanja neodložno.

(6) Odredbe st. 1 do 5 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice u skladu sa pravnim propisima država ugovornica.

Član 12 Davanja u naturi za korisnike penzija

(1) Na korisnika penzije, ostvarene prema pravnim propisima obiju država ugovornica, primjenjuju se isključivo pravni propisi države ugovornice u kojoj korisnik ima prebivalište.

(2) Korisnik iz stava 1 ovog člana, pravo na davanje u nature ostvaruje na teret nadležnog nosioca one države ugovornice u kojoj ima prebivalište

(3) Na korisnika penzije ostvarene prema pravnim propisima jedne države ugovornice koji ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, primjenjuju se pravni propisi te države ugovornice i

pružaju davanja u naturi, kao da je pravo na penziju ostvareno prema njenim pravnim propisima, a na teret nadležnog nosioca.

(4) Korisnik penzije iz stava 3 ovog člana sa prebivalištem u jednoj državi ugovornici, čije stanje za vrijeme boravka u drugoj državi ugovornici zahtijeva hitno pružanje davanja u naturi ima pravo na ta davanja prema pravnim propisima i na teret nosioca države ugovornice u kojoj je ostvario pravo na penziju.

(5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana analogno se primjenjuju na članove porodice korisnika penzije u skladu sa pravnim propisima država ugovornica.

Član 13

Naknada troškova

Nadležni nosilac nadoknađuje nosiocu koji je pružio davanje u nature stvarne troškove u skladu sa čl. 11 i 12 ovog sporazuma, izuzev administrativnih troškova.

Član 14

Novčana davanja

Novčana davanja u slučajevima privremene spriječenosti za rad i materinstva odobravaju se na teret nadležnog nosioca kod koga je lice osigurano u skladu sa pravnim propisima koje on primjenjuje.

Poglavlje 2

DAVANJA ZA SLUČAJ STAROSTI, INVALIDNOSTI I SMRTI

Član 15

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice pravo na novčano davanje uslovljeno navršenjem perioda osiguranja, nosilac te države ugovornice uzima u obzir, ako je potrebno, i period osiguranja navršen prema pravnim propisima druge države ugovornice kao da je navršen prema pravnim propisima koje on primjenjuje, pod uslovom da se periodi ne poklapaju.

(2) Ako, i pored primjene stava 1 ovog člana, nijesu ispunjeni uslovi za sticanje prava na davanje, nadležni nosilac uzima u obzir i period osiguranja navršen u trećoj državi sa kojom ta država ugovornica ima zaključen sporazum o socijalnom osiguranju u kojem je predviđeno sabiranje perioda osiguranja ili odgovarajući ugovor koji predviđa sabiranje perioda osiguranja.

(3) Ako je pravo na davanje, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno navršenjem perioda osiguranja u određenom zanimanju, nosilac te države ugovornice uzima u obzir period osiguranja koji je, prema prvnim propisima druge države ugovornice, navršen u istom zanimanju.

Član 16

Period osiguranja kraći od 12 mjeseci

Ako su ukupni periodi osiguranja, navršeni prema pravnim propisima jedne države ugovornice kraći od 12 mjeseci i na osnovu njih ne postoji pravo na davanje, nadležni nosilac druge države ugovornice uključuje te periode radi utvrđivanja prava i visine davanja kao da su ti periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Član 17

Utvrđivanje samostalnog davanja

Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice postoji pravo na davanje i bez primjene člana 18 ovog sporazuma, nadležni nosilac te države ugovornice utvrđuje davanje isključivo na osnovu perioda osiguranja koji se uzima u obzir prema tim pravnim propisima.

Član 18

Obračun srazmjernog dijela novčanog davanja

(1) Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice postoji pravo na davanje samo uz primjenu odredaba člana 15 ovog sporazuma, nadležni nosilac te države ugovornice utvrđuje davanje na taj način što:

- obračunava teorijski iznos davanja, koji bi pripadao da je ukupan period osiguranja, koji se uzima u obzir za obračun davanja, navršen prema pravnim propisima koje on primjenjuje. Iznos davanja koji ne zavisi od dužine perioda osiguranja uzima se kao teorijski iznos;

- na osnovu tako obračunatog teorijskog iznosa, utvrđuje iznos davanja srazmjeran odnosu između perioda osiguranja navršenog isključivo prema pravnim propisima koje on primjenjuje i ukupnog perioda osiguranja koji se uzima u obzir za obračun davanja;

(2) Ako se prema pravnim propisima jedne države ugovornice iznos davanja obračunava na osnovu zarade, plate, osnovice osiguranja, odnosno uplaćenog doprinosa u određenom periodu, nadležni nosilac uzima u obzir zaradu, platu, osnovicu osiguranja, odnosno doprinos isključivo iz perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Član 19

Umanjenje, izmjena, ukidanje i obustava isplate penzije

Primjena ovog sporazuma ne može dovesti do umanjenja, obustave i ukidanja priznatih davanja.

Poglavlje 3

DAVANJA ZA SLUČAJ POVREDE NA RADU I PROFESIONALNE BOLESTI

Član 20

Povreda na putu do posla

(1) Lice sa prebivalištem na teritoriji jedne države ugovornice koje na putu, radi stupanja na posao, po osnovu ugovora o radu, odnosno radi obavljanja samostalne djelatnosti u drugoj državi ugovornici, pretrpi povredu, ima pravo na davanja po osnovu povrede na radu prema pravnim propisima i na teret nosioca druge države ugovornice.

(2) Stav 1 ovog člana primjenjuje se i u slučaju povrede koju lice pretrpi, neposredno po isteku ugovora o radu, odnosno po prestanku obavljanja samostalne djelatnosti, na putu do prebivališta.

Član 21

Davanja u naturi

(1) Lice koje po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti ima pravo na davanje u naturi prema pravnim propisima jedne države ugovornice, a ima prebivalište ili boravište u drugoj državi ugovornici ima pravo na davanje u naturi, na teret nadležnog nosioca, od nosioca na čijem području ima prebivalište ili boravište, prema pravnim propisima koje taj nosilac primjenjuje.

(2) Odredba člana 11 stav 5 ovog sporazuma analogno se primjenjuje na lice iz stava 1 ovog člana.

Član 22

Profesionalna bolest

(1) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno time da je bolest prvi put ljekarski utvrđena na teritoriji te države ugovornice, smatra se da je taj uslov ispunjen ako je ta bolest prvi put utvrđena na teritoriji druge države ugovornice.

(2) Ako je odobrenje novčanih davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno time da je obavljanje djelatnosti koja može da izazove tu bolest, trajalo određeno vrijeme, nadležni nosilac te države ugovornice, ako je potrebno, uzima u obzir i vrijeme obavljanja takve djelatnosti u skladu sa pravnim propisima druge države ugovornice.

Član 23

Novčana davanja

(1) Novčano davanje za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti odobrava nosilac one države ugovornice prema čijim pravnim propisima je lice bilo osigurano u vrijeme nastanka

povrede na radu, odnosno posljednji put obavljalo djelatnost koja je prouzrokovala tu profesionalnu bolest.

(2) Ako lice, koje je po osnovu profesionalne bolesti primalo ili prima novčano davanje na teret nosioca jedne države ugovornice, zbog pogoršanja zdravstvenog stanja prouzrokovanog obavljanjem djelatnosti koja, prema pravnim propisima druge države ugovornice, može da izazove profesionalnu bolest, podnese zahtjev za davanje nosiocu druge države ugovornice:

- nosilac prve države ugovornice i dalje snosi troškove davanja, bez obzira na pogoršanje zdravstvenog stanja, prema svojim pravnim propisima;

- nosilac druge države ugovornice odobrava novčano davanje u visini razlike između davanja koje pripada nakon pogoršanja zdravstvenog stanja i davanja koje bi, po osnovu nastupanja te bolesti, pripadalo prema njegovim pravnim propisima.

Poglavlje 4

DAVANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Član 24

Sabiranje perioda osiguranja

(1) Period osiguranja navrsen prema pravnim propisima jedne države ugovornice uzima se u obzir za ostvarivanje prava na novčano davanje za slučaj nezaposlenosti prema pravnim propisima druge države ugovornice, pod uslovom da se periodi osiguranja ne preklapaju i ako je lice bilo osigurano za slučaj nezaposlenosti prije podnošenja zahtjeva onoliki period koliko je to propisano prema pravnim propisima druge države ugovornice.

(2) Novčano davanje za slučaj nezaposlenosti odobrava nadležni nosilac prema pravnim propisima koje primjenjuje.

DIO IV

RAZNE ODREDBE

Član 25

Organi za vezu

U cilju efikasnijeg sprovođenja ovog sporazuma, posebno radi jednostavnog i brzog povezivanja nosilaca država ugovornica, administrativnim sporazumom određuju se organi za vezu.

Član 26

Obaveze organa, nosioca i administrativna pomoć

(1) Nadležni organi država ugovornica će, administrativnim sporazumom, koji stupa na snagu istovremeno sa ovim sporazumom, utvrditi način primjene ovog sporazuma.

(2) Nadležni organi, organi za vezu i nosioci država ugovornica obavještavaće se međusobno o:

a) svim preduzetim mjerama za sprovođenje ovog sporazuma;

b) svim promjenama njihovih pravnih propisa u vezi sa primjenom ovog sporazuma.

(3) U primjeni ovog sporazuma, organi i nosioci država ugovornica će uzajamno pružati besplatnu pravnu i administrativnu pomoć.

(4) Organi i nosioci država ugovornica mogu, u primjeni ovog sporazuma neposredno međusobno kontaktirati, kao i sa zainteresovanim licima ili njihovim punomoćnicima.

(5) Organi i nosioci jedne države ugovornice ne smiju odbiti zahtjev i drugi podnesak zbog toga što je napisan na službenom jeziku i pismu druge države ugovornice.

(6) Prilikom primjene ovog sporazuma ravnopravno će se upotrebljavati crnogorski jezik i pismo i albanski jezik i pismo.

(7) Ljekarske preglede koji se obavljaju isključivo zbog primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, a odnose se na lica koja na teritoriji druge države ugovornice imaju prebivalište ili boravište, obaviće na zahtjev nadležnog nosioca i na njegov teret, nosilac prema prebivalištu ili boravištu. Ljekarske preglede koji se obavljaju zbog primjene pravnih propisa obiju država ugovornica obavlja na svoj teret nosilac prema prebivalištu ili boravištu tog lica.

(8) Nadležni nosilac jedne države ugovornice će, na zahtjev nadležnog nosioca druge države ugovornice, bez naknade, proslijediti medicinsku dokumentaciju kojom raspolaže a koja je od uticaja za utvrđivanje invalidnosti podnosioca zahtjeva ili korisnika prava.

Član 27

Oslobađanje od taksi i nadovjera

(1) Oslobađanje ili smanjenje taksi predviđeno propisima jedne države ugovornice za pisane podneske ili dokumenta koja se prilažu zbog primjene njenih pravnih propisa, odnosi se i na odgovarajuće pisane podneske i dokumenta koja se prilažu radi primjene ovog sporazuma ili pravnih propisa druge države ugovornice.

(2) Isprave, dokumenta i pisani podnesci bilo koje vrste, koji se izdaju i podnose prilikom primjene ovog sporazuma, ne podliježu nadovjeri od strane diplomatsko konzularnog predstavništva.

Član 28

Podnošenje zahtjeva

(1) Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva koja su u primjeni ovog sporazuma ili pravnih propisa jedne države ugovornice podnijeti nadležnom organu ili nadležnom nosiocu jedne države ugovornice, smatraju se zahtjevima, izjavama ili pravnim sredstvima podnijetim nadležnom organu ili nadležnom nosiocu druge države ugovornice.

(2) Zahtjev za davanje, podniet prema pravnim propisima jedne države ugovornice, smatra se istovremeno i zahtjevom za odgovarajuće davanje prema pravnim propisima druge države ugovornice, koje dolazi u obzir primjenom ovog sporazuma.

(3) Zahtjevi, izjave ili pravna sredstva, koja primjenom pravnih propisa jedne države ugovornice treba, u određenom roku, podnijeti organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj instituciji te države ugovornice, smatraju se blagovremeno podnijetim ako su, u istom roku, podnijeti odgovarajućem organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj instituciji druge države ugovornice.

(4) U slučajevima iz st. 1 do 3 ovog člana navedene institucije bez odlaganja, dostavljaju zahtjeve, izjave ili pravna sredstva odgovarajućim institucijama druge države ugovornice, neposredno ili posredstvom organa za vezu.

(5) Javne isprave, potvrde, odnosno dokumenti koje u cilju primjene ovog sporazuma izdaje organ ili nosilac jedne države ugovornice, smatraju se važećim i za organ ili nosioca druge države ugovornice.

Član 29

Isplata davanja

(1) Nosilac nadležan za isplatu davanja prema pravnim propisima jedne države ugovornice priznaje davanja u valuti koja važi u toj državi ugovornici.

(2) Isplata davanja iz stava 1 ovog člana korisniku koji ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, vrši se u konvertibilnoj valuti (EUR).

(3) Isplate među nosiocima država ugovornica vrše se u konvertibilnoj valuti (EUR).

(4) Preračunavanje davanja u valutu druge države ugovornice vrši se prema paritetu koji važi na dan doznake.

Član 30

Potraživanje preplaćenih iznosa novčanih davanja

(1) Nosilac jedne države ugovornice, koji je isplatio davanja u iznosu većem od onog koji korisniku pripada, može od nosioca druge države ugovornice zatražiti da od zaostalih iznosa iste vrste davanja koje treba da isplati korisniku, zadrži preplaćeni iznos.

(2) Preplaćeni iznos iz stava 1 ovog člana isplaćuje se direktno nosiocu koji je zatražio njegovo zadržavanje.

Član 31

Izvršni postupak

(1) Izvršna rješenja u oblasti socijalnog osiguranja nadležnih organa i nosilaca, kao i izvršne odluke sudova jedne države ugovornice priznaju se u drugoj državi ugovornici.

(2) Priznavanje se može odbiti samo ako je u suprotnosti sa javnim poretkom države ugovornice u kojoj treba da se prizna odluka ili rješenje.

(3) Izvršne odluke i rješenja se sprovode prema pravnim propisima koji se primjenjuju za izvršenje odgovarajućih odluka ili rješenja države ugovornice u kojoj treba da se sprovede izvršenje. Odluke i rješenja moraju sadržati potvrdu o njihovoj izvršnosti (klauzula o izvršenju).

Član 32

Rješavanje sporova

Sporove u primjeni i tumačenju ovog sporazuma rješavaće dogovorno nadležni organi država ugovornica.

DIO V

Prelazne i završne odredbe

Član 33

Prelazne odredbe

(1) Na osnovu ovog sporazuma ne mogu se ostvariti prava na davanja za period prije njegovog stupanja na snagu..

(2) Za utvrđivanje prava na davanje prema ovom sporazumu uzimaju se u obzir i periodi osiguranja koji su, prema pravnim propisima država ugovornica ostvareni prije njegovog stupanja na snagu.

(3) Ovaj sporazum se primjenjuje i na osigurane slučajeve nastale prije njegovog stupanja na snagu.

Član 34

Stupanje na snagu

(1) Ovaj sporazum podliježe potvrđivanju.

(2) Države ugovornice će se međusobno u pisanoj formi, diplomatskim putem, obavijestiti o ispunjenju unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za stupanje na snagu ovog sporazuma.

(3) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana trećeg mjeseca po isteku mjeseca u kome je primljeno zadnje pisano obavještenje iz stava 2 ovog člana.

Član 35

Vrijeme trajanja i otkazivanje

(1) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica ga može u tekućoj kalendarskoj godini, u pisanoj formi, diplomatskim putem, otkazati pri čemu otkazni rok ne može biti kraći od šest mjeseci. Otkaz stupa na snagu počev od prvog dana naredne godine.

(2) U slučaju otkazivanja ovog sporazuma njegove odredbe se i dalje primjenjuju na stečena prava, kao i na zahtjeve za ostvarivanje prava podnijete do dana njegovog otkazivanja.

Član 36

Efekti primjene sporazuma na ostvarena prava ili prava koja treba da se ostvare

(1) U slučaju otkazivanja ovog sporazuma, prava na davanja stečena na osnovu njega i dalje važe.

(2) Prava na davanja koja treba da se ostvare do dana otkazivanja Sporazuma zadržavaju se, a po zahtjevima podnijetim prije otkazivanja Sporazuma rješavaće se u skladu sa njegovim odredbama.

Potpisano u _____, dana _____, u dva originala, svaki na crnogorskom, albanskom i engleskom jeziku, pri čemu su sva tri teksta podjednako vjerodostojna. U slučaju razlike u tumačenju, mjerodavan će biti tekst na engleskom jeziku.

Za Crnu Goru

Za Republiku Albaniju

**ADMINISTRATIVNI SPORAZUM
ZA SPROVOĐENJE SPORAZUMA
IZMEĐU
CRNE GORE I REPUBLIKE ALBANIJE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU**

Na osnovu člana 26 stav 1 Sporazuma između Crne Gore i Republike Albanije o socijalnom osiguranju, koji je potpisan u _____ dana _____ godine (u daljem tekstu: Sporazum), nadležni organi država ugovornica iz člana 1 stav 1 tačka 4 Sporazuma dogovorili su sljedeće:

**DIO I
OPŠTE ODREDBE**

**Član 1
Definicije pojmova**

Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom sporazumu imaju isto značenje kao u članu 1 Sporazuma.

**Član 2
Organi za vezu**

(1) U skladu sa članom 25 Sporazuma, kao organi za vezu određuju se:

U Crnoj Gori:

- Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Ministarstvo zdravlja, koja svoje nadležnosti iz djelokruga organa za vezu mogu prenositi na nadležne nosioce;

U Republici Albaniji:

- Za socijalno osiguranje: Institut za socijalno osiguranje;
- Za davanje u naturi: Fond obaveznog zdravstvenog osiguranja;

(2) U primjeni Sporazuma i ovog sporazuma organi za vezu saraduju, uzajamno pružaju pravnu i administrativnu pomoć i mogu se neposredno obraćati nadležnim organima, nosiocima i zainteresovanim licima ili njihovim punomoćnicima.

(3) Organi za vezu dviju država ugovornica će, u cilju ispunjavanja obaveza propisanih Sporazumom i ovim sporazumom, utvrditi odgovarajuće dvojezične obrasce.

Član 3

Nosioci nadležni za primjenu Sporazuma

Nosioci nadležni za primjenu Sporazuma, su:

U Crnoj Gori:

1. Bolest
- Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Podgorica;
2. Starost, smrt i invalidnost
- Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Podgorica.
3. Povrede na radu i profesionalne bolesti
- Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Podgorica;
- Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Podgorica.
4. Nezaposlenost
- Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Podgorica.

U Republici Albaniji:

- Za socijalno osiguranje: Institut za socijalno osiguranje;
- Za davanje u naturi: Fond obaveznog zdravstvenog osiguranja;

DIO II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Član 4

Primjena čl. 7 – 9 Sporazuma

(1) U slučajevima iz čl. 7 do 9 Sporazuma nadležni nosilac države ugovornice, čiji se pravni propisi primjenjuju, izdaje, na utvrđenom dvojezičnom obrazcu, potvrdu o primjeni tih pravnih propisa u određenom periodu.

(2) Obrazac iz stava 1 ovog člana, na zahtjev zaposlenog i poslodavca, odnosno lica koje obavlja samostalnu djelatnost, izdaje:

U Crnoj Gori:

- nadležna organizaciona jedinica Fonda za zdravstveno osiguranje

U Republici Albaniji:

- Institut za socijalno osiguranje;

(3) Nosioci iz stava 2 ovog člana međusobno razmjenjuju kopije izdatih obrazaca;

(4) U slučaju produženja privremenog upućivanja, nakon isteka prvih 24 mjeseca, nadležnom organu države ugovornice, čiji pravni propisi treba da nastave da se primjenjuju ili

nadležnom nosiocu kojeg taj organ ovlasti, zaposleni i/ili poslodavac ili lice koje obavlja samostalnu djelatnost mogu podnijeti zajednički zahtjev za saglasnost. U ovom slučaju, taj organ ili nosilac će tražiti saglasnost nadležnog organa ili nadležnog nosioca druge države ugovornice. Nakon prijema saglasnosti, nadležni nosilac države ugovornice čiji pravni propisi treba da nastave da se primjenjuju, zavešće odobrenje o primjeni pravnih propisa i uputiti kopiju istog nosiocu druge države ugovornice.

DIO III POSEBNE ODREDBE

GLAVA 1 Bolest i materinstvo

Član 5 Sabiranje perioda osiguranja

(1) Radi primjene člana 10 Sporazuma, nadležni nosioci država ugovornica, na utvrđenom dvojezičnom obrazcu, potvrđuju periode osiguranja navršene prema pravnim propisima koje primjenjuju.

(2) Obrazac iz stava 1 ovog člana, na zahtjev osiguranika ili nosioca osiguranja druge države ugovornice na čijoj teritoriji to lice ima prebivalište ili boravište izdaje nosilac države ugovornice na čijoj teritoriji je osiguranik zadnji put bio osiguran.

Član 6 Davanja u naturi u slučaju boravišta na teritoriji druge države ugovornice

(1) Radi korišćenja prava na hitnu zdravstvenu zaštitu, lice iz čl. 11 st. 2, 3 i 6 i člana 12 st. 4 i 5 Sporazuma obavezno je da nosiocu u mjestu boravišta ili pružaocu zdravstvenih usluga u mjestu boravišta, podnese, na utvrđenom dvojezičnom obrascu, potvrdu o pravu na davanje u naturi, u skladu sa pravnim propisima države boravišta.

(2) Nakon dobijanja obavještenja o bolničkom liječenju, u cilju primjene člana 11 ovog Sporazuma, nosioci mjesta boravišta odnosno pružaoci usluga zdravstvene zaštite će tokom trajanja bolničkog liječenja obavijestiti nadležnog nosioca o datumu prijema u bolnicu, očekivanog trajanja liječenja odnosno očekivanog datuma otpusta.

(3) Obrazac iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni nosilac, na zahtjev podnosioca zahtjeva, prije nego što napusti teritoriju države ugovornice u kojoj on/ona ima prebivalište i naznačava dužinu perioda u kojem se takvo davanje može dodijeliti. Ako navedeno lice ne priloži navedeni obrazac, nosilac po mjestu boravka se može obratiti nadležnom nosiocu sa zahtjevom za dobijanje istog.

Član 7 Obezbjeđivanje proteza, medicinskih sredstava i drugih davanja u naturi veće vrijednosti

(1) Odobrenje proteza, medicinskih sredstava kao i drugih davanja veće vrijednosti iz člana 11 stav 5 Sporazuma izdaje se na utvrđenom dvojezičnom obrascu, kada vrijednost tih usluga prelazi 150 eura preračunato u nacionalnu valutu nosioca koji ih odobrava.

(2) Davanja u smislu stava 1 ovog člana su:

- a) Proteze, protetika
- b) Ortopedska obuća
- c) Očna protetika
- d) Slušni aparati
- e) Zamjena za pomagala navedena od a)-d)

(3) Za obezbjeđivanje proteza, medicinskih sredstava i ostalih davanja veće vrijednosti iz stava 1 ovog člana, nosioci po mjestu prebivališta ili boravišta će, putem predviđenih obrazaca, tražiti prethodnu saglasnost nadležnog nosioca, osim ako se odobrenje davanja ne može odgoditi zbog ugrožavanja života ili zdravlja podnosioca zahtjeva.

Član 8

Davanja u naturi u slučaju prebivališta na teritoriji druge države ugovornice za upućene radnike i penzionere

(1) Da bi se ostavilo pravo na davanje u naturi shodno članu 11 stav 4 i članu 12 st. 1, 2 i 3 Sporazuma potrebno je da se lice registruje kod nosioca mjesta prebivališta podnošenjem dvojezičnog obrazca, u dva primjerka, kojim nadležni nosilac potvrđuje pravo lica na ta davanja i dužinu perioda u toku kojeg može da dobija davanje. Ako lice ne dostavi pomenuti obrazac, nosilac mjesta prebivališta obratiće se nadležnom nosiocu radi pribavljanja istog. Ovaj obrazac se koristi i za članove porodice iz člana 11 stav 6 i člana 12 stav 5 Sporazuma u skladu sa pravnim propisima države ugovornice

(2) Nosilac mjesta prebivališta obavijestiti će nadležnog nosioca o registraciji.

(3) Nadležni nosilac će obavijestiti nosioca mjesta prebivališta o prestanku prava na davanje u naturi.

(4) Dodati novi

Član 9

Naknada troškova

(1) U skladu sa članom 13 Sporazuma, davanja u naturi, koja su odobrena u skladu sa čl. 11 i 12 Sporazuma nadoknadiće nadležni nosioci ~~preko organa za vezu~~ na osnovu stvarnih troškova davanja u naturi, koje je pružio nosilac države prebivališta ili boravišta, na način kako je iskazano u svakom obrascu pojedinačno o stvarnim troškovima, a koje nosioci dostavljaju za svako osigurano lice, pri čemu se ne uračunavaju administrativni troškovi.

(2) Naknada troškova se vrši u valuti EURO. Za albanskog nosioca, kurs EUR-a u odnosu na nacionalnu valutu određuje se prema zvaničnom kursu Nacionalne banke na dan podnošenja zahtjeva za naknadu troškova.

(3) Zahtjev za naknadu troškova dostavlja se na kraju svakog polugodišta, a najkasnije u roku od 2 godine, i plaća se u roku od 15 mjeseci od posljednjeg dana mjeseca u kome je zahtjev podnjet.

(4) U slučaju odbijanja isplate troškova, dokumentacija koja je u vezi sa zahtjevom za naknadu troškova mora biti dostavljena drugom nadležnom nosiocu, prije isteka dogovorenog

roka za plaćanje a najkasnije u roku od 24 mjeseci od posljednjeg dana mjesca u kome je zahtjev podniet.

(5) U slučaju kada nosilac mjesta prebivališta ili boravišta, koji je izvršio davanje u naturi, ne odgovori na prigovor podniet u roku predviđenom stavom 4 ovog člana, odnosno 18 mjeseci od dana prijema zahtjeva, prigovor se smatra usvojenim.

Član 10 **Novčana davanja**

(1) Kako bi ostvario pravo na davanja u skladu sa članom 14 Sporazuma, lice podnosi zahtjev ljekaru, odnosno komisiji na teritoriji države ugovornice mjesta prebivališta ili boravišta, koji će izvršiti procjenu njegovog zdravstvenog stanja, kako bi potvrdio postojanje spriječenosti za rad i procijeniti dužinu njenog trajanja, u skladu sa pravnim propisima država ugovornica.

(2) Sertifikat se dostavlja nadležnom nosiocu u roku koji je određen pravnim propisima države ugovornice nadležnog nosioca.

(3) Isplata se vrši neposredno osiguranom licu u skladu sa pravnim propisima koje primjenjuje nadležni nosioc.

GLAVA 2 **Starosna, invalidska i porodična penzija**

Član 11 **Podnošenje zahtjeva**

(1) Nosilac jedne države ugovornice prima zahtjeve za davanje prema pravnim propisima druge države ugovornice. Nosilac države ugovornice kod koga je podniet zahtjev za davanje zatražiće od podnosioca zahtjeva da priloži raspoloživu dokumentaciju potrebnu nadležnom nosiocu druge države ugovornice za obradu zahtjeva, a naročito podatke o periodima, vrsti i mjestima zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti, kao i podatke o poslodavcu ili licu koje obavlja djelatnost.

(2) Nadležni nosilac države ugovornice, koji primi zahtjev za davanja, isti će bez zadržavanja proslijediti organu za vezu ili nadležnom nosiocu druge države ugovornice, navodeći datum prijema istog.

Član 12 **Obrada zahtjeva i pokretanje postupka**

(1) Nadležni nosioci su dužni da se međusobno obavještavaju o svakom zahtjevu za davanje i svim činjenicama od značaja za ostvarivanje prava i utvrđivanje visine davanja, pri čemu potvrđivanje podataka na utvrđenom dvojezičnom obrascu zamjenjuje dostavljanje originalne dokumentacije.

(2) Nadležni nosilac kome je podniet zahtjev za davanje potvrđuje na utvrđenom dvojezičnom obrascu, nosiocu druge države ugovornice periode osiguranja koji se uzimaju u obzir prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(3) Radi utvrđivanja invalidnosti nosilac u mjestu prebivališta odnosno boravišta dostavlja utvrđeni dvojezični obrazac u kojem su sadržani rezultati vještačenja.

Član 13

Obavještenje o završetku postupka za utvrđivanje prava na davanje

Nadležni nosioci se međusobno obavještavaju, na utvrđenom dvojezičnom obrascu, o završetku postupka za utvrđivanje prava na davanje, pri čemu navode:

1. u slučaju priznavanja prava na davanje-vrstu i početak davanja;
2. u slučaju odbijanja-razlog odbijanja.

Član 14

Obavještavanje

Nadležni nosioci se međusobno obavještavaju o svim raspoloživim činjenicama značajnim za davanje, a naročito o:

1. utvrđivanju prava na davanje;
2. prestanku prava na davanje, odnosno obustavi davanja;
3. promjeni u periodima osiguranja, uz potvrdu novih perioda osiguranja;
4. početku zaposlenja odnosno obavljanja djelatnosti korisnika prava;
5. novom bračnom statusu udovice, odnosno udovca;
6. promjeni adrese;
7. prestanku školovanja djeteta i
8. smrti korisnika prava.

Član 15

Isplata novčanih davanja

(1) Nadležni nosioci država ugovornica će davanja isplaćivati direktno korisnicima, u skladu sa pravnim propisima koje primjenjuju.

(2) Nadležni nosilac će od korisnika informacije u vezi sa mjestom prebivališta, bankom, žiro računom na koji treba isplaćivati davanja, kao i o ostalim podacima od značaja za isplatu davanja.

(3) Korisnik koji prima davanja od jedne države ugovornice, a ima prebivalište na teritoriji druge države ugovornice, obavezan je dva puta godišnje dostaviti potvrdu o životu nadležnom nosiocu, koja će biti popunjena i potpisana od strane korisnika i ovjerena od strane nadležnog organa odnosno nadležnog nosica.

(4) Ukoliko korisnik prava ne dostavi potvrdu iz stava 3 ovog člana, u predviđenom roku, privremeno će se obustaviti isplata penzije do prijema potvrde, osim ako pravnim propisima države ugovornice nije drugačije propisano.

Član 16

Razmjena statističkih podataka

Organi za vezu, do kraja, juna tekuće godine, međusobno razmjenjuju statističke podatke o broju korisnika po vrsti davanja i isplaćenim iznosima na teritoriji druge države ugovornice za prethodnu godinu.

GLAVA 3 Povreda na radu i profesionalna bolest

Član 17 Davanje u naturi

(1) U cilju ostvarivanja prava na davanja u naturi za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti, u skladu sa članom 21 Sporazuma, osiguranik, na koga se primjenjuju pravni propisi jedne države ugovornice, a koji ima prebivalište ili boravište na teritoriji druge države ugovornice, nosiocu države prebivališta ili boravišta podnosi obrazac, koji je izdao nadležni nosilac, koji potvrđuje da on/ona ima pravo na davanja u naturi za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti. Navedeni obrazac sadrži vrstu davanja u naturi kao i period u toku kojeg će se davanje pružati. Ukoliko osiguranik ne posjeduje navedeni obrazac, nosilac države prebivališta ili boravišta se može obratiti, putem dogovorenih obrazaca nadležnom nosiocu, sa zahtjevom za dostavljanje istog.

(2) Odredba člana 7 stav 1 i 3, ovog sporazua, se primjenjuje i u slučaju povrede na radu i profesionalne bolesti.

(3) Nakon dobijanja obavještenja o bolničkom liječenju, u cilju primjene člana 21 ovog Sporazuma, nosioci mjesta boravišta odnosno pružaoci usluga zdravstvene zaštite će tokom trajanja bolničkog liječenja obavijestiti nadležnog nosioca o datumu prijema u bolnicu, očekivanog trajanja liječenja odnosno očekivanog datuma otpusta

(4) Naknadu troškova davanja u naturi iz člana 21 i člana 26 stav 7 Sporazuma vršiće nadležni nosilac, na osnovu dokumentacije koja sadrži pregled stvarnih troškova izdat od strane nosioca mjesta boravišta ili prebivališta za svakog osiguranika pojedinačno, izuzimajući administrativne troškove.

(5) Naknada ovih troškova će se izvršiti nakon utvrđivanja karaktera povrede na radu ili profesionalne bolesti od strane nadležnog nosioca, u skladu sa odredbama pravnih propisa koje on primjenjuje.

(6) Odredbe člana 9 st. 2, 3, 4, 5 i 6 ovog sporazuma, primjenjuju se i u slučaju povrede na radu i profesionalne bolesti

Član 18 Razmjena informacija i dokumentacije između nosilaca u vezi sa povredom na radu ili profesionalnom bolesti

(1) Ako je povreda na radu nastala ili je profesionalna bolest dijagnostifikovana na teritoriji jedne države ugovornice, koja nije država nadležnog nosioca, prijava povrede na radu ili registracija profesionalne bolesti utvrđuje se u skladu sa pravnim propisima koje primjenjuje nadležni nosilac, bez obzira na pravne propise koji su na snazi na teritoriji države ugovornice u kojoj se dogodila povreda na radu ili je registrovana profesionalna bolest.

(2) Nosilac države ugovornice na čijoj teritoriji se dogodila povreda na radu ili je registrovana profesionalna bolest, prosljediće nadležnom nosiocu svu potrebnu dokumentaciju, uključujući izvještaj o zdravstvenom stanju lica, zajedno sa medicinskom dokumentacijom, na kraju trajanja nesposobnosti za rad.

Član 19

Osporavanje karaktera povrede na radu ili profesionalne bolesti

(1) U slučaju kada nadležni nosioc osporava karakter povrede na radu ili profesionalne bolesti, o tome će bez odlaganja obavijestiti nosioca države prebivališta ili boravišta koji je pružio davanja u naturi, koja će se u tom slučaju, počev od dana pružanja, smatrati davanjima za slučaj bolesti, ako lice u pitanju ispunjava uslove za njihovo pružanje, a naknada troškova će se izvršiti u skladu sa pravnim propisima iz oblasti bolesti i materinstva.

(2) Ako nadležni nosilac potvrdi osnovanost povrede na radu ili profesionalne bolesti, pružena davanja u naturi će se smatrati davanjima za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti, a priznaju se od dana nastanka povrede na radu ili dijagnostifikovanja profesionalne bolesti.

GLAVA 4

Nezaposlenost

Član 20

Sabiranje perioda osiguranja

(1) U cilju primjene člana 24 Sporazuma, podnosilac zahtjeva može nadležnom nosiocu podnijeti dvojezični obrazac, koji je izdao nosilac nadležan u drugoj državi ugovornici, kojim se potvrđuju periodi osiguranja navršeni u skladu sa pravnim propisima te države ugovornice, kao i periode u kojima je bio korisnik davanja za slučaj nezaposlenosti.

(2) Ako podnosilac zahtjeva ne dostavi obrazac iz stava 1 ovog člana nadležni nosilac ili organ za vezu tražiće od organa za vezu ili nosioca nadležnog u drugoj državi ugovornici navedeni obrazac.

DIO IV

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 21

Izmjene i dopune

(1) Ovaj Sporazum se može mijenjati i dopunjavati uzajamnom pisanom saglasnošću država ugovornica.

(2) Izmjene i dopune iz stava 1 ovog člana će biti sastavni dio ovog Sporazuma.

Član 22

Stupanje na snagu

Ovaj sporazum stupa na snagu danom stupanja na snagu Sporazuma i ima isti period važenja kao i Sporazum.

Potpisano u _____, dana _____ godine, u dva originalna primjerka, na crnogorskom, albanskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako vjerodostojni. U slučaju razlike u tumačenju, mjerodavan će biti tekst na engleskom jeziku.

**Za nadležne organe
Crne Gore**

**Za nadležne organe
Republike Albanije**